

Handläggare
Elisabet Wallgren
Telefon: 08-50811659**Till**
Servicenämnden
2025-09-30

Remiss av handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030

Svar på remiss från Kommunstyrelsen, KS 2025/836

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat handlingsplanen handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030 till stadens nämnder, bolag och flera föreningar och organisationer. Planen ska stärka arbetet och fungera som styrdokument för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen tillhör staden MR-program och beskriver för varje fokusområde inriktning, mål och exempel på arbetssätt.

Serviceförvaltningen anser att det är positivt med handlingsplaner för att stödja implementeringen av MR-programmet och instämmer i att mål skapar tydlighet samt anser att det är bra att det finns en flexibilitet i att nämnder och att bolagsstyrelser skapar sina egna aktiviteter. Implementeringen kan dock stärkas ytterligare om införandet ges som budgetaktivitet i kommande budgeter, vilket underlättar både styrning, uppföljning och tillämpning samt samverkan. Servicenämnden har inget särskilt utpekat ansvar för något av målen i planen men flera av fokusområdenas mål är i linje med av nämndens uppdrag. Exempelvis genom upphandlingar, kompetensbaserad rekrytering och service till invånare som kontaktar staden via Kontaktcenter Stockholm. Förvaltningen ser också möjligheter att informationsdelande av statistik, analys och kännedom om invånarens behov med de förvaltningar och bolag som nyttjar servicenämndens tjänster kan utvecklas. Om aktuellt bör det dock hanteras inom ordinarie process för uppdrag och prislista som finns etablerad.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030 till stadens samtliga nämnder och bolag samt flertalet föreningar och civilrättsorganisationer.

Nämndens yttranden ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 24 oktober 2025. Handlingsplanen bifogas.

Hbtqi är ett samlingsnamn för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera personer och intersexpersoner. Gemensamt för hela gruppen är att alla bryter mot normer om kön och/eller sexuell läggning.

Enligt FN-konventioner och FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter är grunden för nationellt och internationellt skydd för hbtqi-personers erhållande av de mänskliga rättigheterna. Sexuell läggning och könsidentitet får inte utgöra grund för diskriminering eller övergrepp.

Handlingsplanen är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) som tidigare remitterats nämnden för besvarande (Dnr SF 2024/444). Handlingsplanen ska samla samt stärka arbetet för att tillgodose hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030 och är ett styrdokument som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Tidigare har nämnden även besvarat handlingsplan mot rasism (Dnr SF 2024/602).

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget för 2025 framgår att hbtqi-personers rättigheter är en del av stadens strategiska arbete med att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Situationen för hbtqi-personer i Sverige har förändrats mycket till det bättre de senaste årtiondena. Trots detta visar både forskning och myndighetsrapporter att hbtqi-personers levnadsvillkor behöver förbättras. Särskilt transpersoner och bisexuella upplever högre utsatthet och sämre psykisk och fysisk hälsa jämfört med majoritetsbefolkningen. Det finns även en särskild utsatthet för hbtqi-personer med utländsk bakgrund, med annan hudfärg än vit och för de som har en funktionsnedsättning.

Handlingsplanen för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030 syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose hbtqi-personers rättigheter och det övergripande målet är: *Staden säkerställer att stockholmare har lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könskaraktistika.*

Handlingsplanen utgår från MR programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

För varje fokusområde beskrivs en förväntad inriktning av arbetet,

utmaningar för hbtqi-personer som hänger samman med fokusområdet samt mål och exempel på arbetssätt. Målen ska skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen. Handlingsplanen beskriver även genomförande och ansvarsfördelning i staden samt för målen särskilt ansvariga nämnder.

Kunskap och information

Ökad kunskap och ett förstärkt arbete med information är grundläggande för att stadens verksamheter ska kunna bemöta alla invånare respektfullt och anpassat efter individens behov, oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könsskarakteristika. För att nå målen inom fokusområdet ska samtliga nämnder och bolagsstyrelser säkerställa att medarbetare har goda kunskaper om hbtqi-personers rättigheter och levnadsvillkor i syfte att sprida information till rättighetsbärarna om deras rättigheter. Vidare ska nämnder och bolag synliggöra kunskap om hbtqi-frågor exempelvis genom att informera målgruppen om stadens verksamheter. Det kan handla om att informera om att det finns en särskild verksamhet för hbtqi-personer eller att publicera information på stadens hemsida riktad till hbtqi-personer.

Välfärd och service

Stadens verksamheter ska planeras och utföras på sådant sätt att det säkerställer hbtqi-personers rättigheter och möjligheter. För att motverka diskriminering behövs kunskap och arbetssätt för att få syn på normer. Staden behöver säkerställa att de mänskliga rättigheterna respekteras både i verksamhet som drivs i stadens egen regi och i verksamhet som drivs i upphandlad form. För att nå målen inom fokusområdet kan det exempelvis handla om att ställa krav på leverantörers kompetens avseende hbtqi-personers rättigheter och levnadsvillkor.

Delaktighet och inflytande

I MR-programmet framgår att stadens verksamheter ska erbjuda stockholmare möjlighet till delaktighet och inflytande, särskilt grupper och personer som riskerar att lämnas utanför. Det handlar både om att skapa tillit och förtroende för det demokratiska systemet och stadens verksamheter samt att inkludera invånares kunskap och erfarenheter i stadens utvecklingsarbete. Civilsamhället är en viktig samarbetspart i arbetet med delaktighet och inflytande.

Ansvar och uppföljning

Alla nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för att säkerställa att stockholmare får lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell

läggning, könsidentitet, könsuttryck och könskaraktäristika. Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning, stöd och uppföljning i implementeringen av handlingsplanen.

Målen i handlingsplanen pekar på förflyttningar som staden förväntas göra och många mål kräver samverkan. Några mål är tydligare riktade mot vissa verksamheter och nämnder/bolagsstyrelser än andra. Varje mål i handlingsplanen innehåller information om särskilt ansvariga nämnder och bolagsstyrelser. Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med ordinarie uppföljningsprocesser synliggöra resultat och utmaningar i arbetet med hbtqi-personers rättigheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelning för verksamhetsstöd i samråd med verksamhetsområde upphandling och inköp.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Serviceförvaltningen anser att det är positivt med en handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter eftersom det konkretiserar arbetet för att nå målsättningen om att stockholmarna har lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könskaraktäristika samt stödjer implementeringen av MR-programmet.

Förvaltningen instämmer i att mål skapar tydlighet och anser att det är bra att det finns en flexibilitet i att nämnder och att bolagsstyrelser skapar sina egna aktiviteter. Implementeringen kan dock stärkas ytterligare om införandet ges som budgetaktivitet i kommande budgeter för staden. Budgetaktiviteter ger förstärkta gemensamma styrsignalerna i vilket underlättar både styrning, uppföljning och tillämpning samt samverkan. För att få genomslag för handlingsplanerna, och MR-programmet, är det bra och strategiskt viktigt att kommunstyrelsen fortsatt har det övergripande ansvaret för samordning, stöd och uppföljning i implementeringen.

Att handlingsplanen beskriver genomförande och ansvarsfördelning i staden samt för målen särskilt ansvariga nämnder anser förvaltningen stimulerar ett fokuserat arbete. Förvaltningen uppmärksammar att servicenämnden inte har ett särskilt utpekat ansvar för något av målen. Förvaltningen vill dock framhålla att flera av fokusområdenas mål är i linje med nämndens uppdrag. Exempelvis genom upphandlingar med krav på att upphandlad leverantörers ska följa aktuell antidiskrimineringslagstiftning, kompetens inom rekrytering som motverkar diskriminering samt service till invånare som kontaktar staden via Kontaktcenter Stockholm.

Förvaltningen ser möjligheter att informationsdelande av statistik, analys och kännedom om invånarens behov med de förvaltningar och bolag som nyttjar servicenämndens tjänster kan utvecklas ytterligare. Det kan underlätta implementering och uppföljning av samtliga handlingsplaner som tillhör MR-programmet. Värt att notera är att serviceförvaltningen är en intäktsfinansierad verksamhet och eventuellt nytillkomna uppdrag bör hanteras inom ordinarie process för uppdrag och prislista som finns etablerad mellan kommunstyrelsen och servicenämnden.

Förvaltningen vill även föreslå att konkreta mätmetoder tas fram som kan användas i uppföljningen av handlingsplanerna hos förvaltningar och bolag. Mätningar skapar framdrift och kan användas för att säkerställa måluppfyllelse.

Charlotte Goliath
Förvaltningschef
Serviceförvaltningen

Bilaga

Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Charlotte Goliath, Förvaltningschef	2025-09-08